

Bevezető a nefrológia témakörhöz

A nefrológia ma már az orvostudomány önálló területe, melyből ráépített szakorvosi képesítést lehet szerezni. A több kézi- és tankönyvnyi ismeretanyagból néhány témát ragadtunk ki, melyek érdeklődésre tarthatnak számot, segítenek a mindennapi gyakorlatban, illetve felkeltik a figyelmet.

Vesebetegségek esetén is a megelőzés, a diagnózis időben történő felállítása, a megfelelő kezelés, valamint ellenőrzés, gondozás a legfontosabb. Fentiekben elsődleges szerepe a családorvosoknak, illetve a foglalkozás-egészségügyben tevékenykedő kollégáknak van. A kiszűrt vesebetegeket feltétlenül tanácsos a területi nefrológiai szakambulanciára irányítani, hogy mielőbb pontosítani lehessen a kórismét, s hogy a betegek a betegségüknek, s állapotuknak megfelelő korszerű kezelésben részesülhessenek.

A továbbiakban célszerű, s a beteg érdekét az szolgálja, ha az ellenőrzést, gondozást, kezelést a családorvos és nefrológus együtt végzi.

Az utóbbi 2 évtizedben a nefrológia területén is jelentős előrehaladás történt, s ahhoz, hogy mindezt betegeink javára fordíthassuk, közös munka, szoros együttműködés szükséges.

Dr. Hering Andrea

Dr. Domán József

Vesebetegségek szűrése, diagnosztikája, differenciáldiagnosztikája

Nehéz meghatározni a vesebetegek pontos számát, ezek köre is állandóan bővül. Magyarországon a haematuriás-kóros proteinuriás betegek száma kb. 50-60000-re tehető (a mikroalbuminuriás betegeken kívül). Ezek olyan vesebetegek, akiknél a vesebetegség progressziója következtében vesepótló kezelést igénylő veseelégtelenség alakulhat ki. Gyakran évekig panaszmentesek, tünetmentesek, miközben a betegség a veseelégtelenség felé progrediál. A patológiai (laboratóriumi) paraméterek pedig pontosan meghatározzák a beteg állapotát, s a teendőket is. Így a vesebetegeket az egészséges populációból ki kell szűrni, s a feltételezett diagnoszt további vizsgálatoknak kell megerősíteni, vagy kizárni (a rendszerbetegségek veseszövődésméneire tudatosan kell figyelni). Így a veseelégtelenség kialakulása megelőzhető, vagy jelentősen késleltethető. Jó alkalom a munkahelyi, alkalmassági, katonasági, sportorvosi vizeletvizsgálat, bármely okból végzett hasi

ultrahangvizsgálat, zárójelentés stb.

Vesebetegségekre utal:

oedema, hypertonia, oligoanuria, vizeleteltérések: proteinuria, haematuria, leukocyturia (pyuria), cylindruria, bacteriuria, karbamid nitrogén, kreatinin emelkedése az egyik, vagy mindkét vese nagyságának megváltozása uraemiás toxicosis jelei.

Vesebetegségek szűrővizsgálata:

Minden egyes vizeletvizsgálat, ami a proteinuria, haematuria, leukocyturia kimutatására szolgál, nagyon fontos nefrológiai szűrővizsgálatnak tekintendő. Tesztcsík módszerrel könnyen elvégezhető. Amennyiben a vizeletvizsgálat vérnyomásméréssel vese-functios vizsgálattal társul, a szűrés hatékonysága növekszik. A vesék UH vizsgálatával a kép teljese válik.

Vesebetegségek diagnosztikája:

Anamnesis: A vesebetegségek között van örökklődő (pl. polycystás vesebetegség). Így ezen betegek családtagjainál ultrahang szűrővizsgálatot kell végezni, gondo-

zásba kell venni őket, és felvilágosítást kell adni az örökklődéséről (genetikai tanácsadás).

Korábbi betegségek között figyelmet igényelnek: scarlát, gyakori streptococcus infekciók, tonsillitisek, sinusitisek, fagygyökér tályogok, valamint egyéb localis betegségek, amelyek glomerulonephritis kialakulását elősegíthetik, vagy a betegség progressióját fokozzák, valamint a rendszerbetegségek, melyeknek vesemanifestatioja van. Az amyloidosisok háttérében ma monoclonalis gammopathiát látunk leggyakrabban.

Gyógyszerek. Az analgetikumok által okozott nephropathia, egyes nephrotoxicus antibioticumok (pl. aminoglycosidák) nagyobb adagjának nephrotoxicus következményeire feltétlenül gondolni kell. Az ACE inhibitorok is vezethetnek a vesefunctio romlásához, ha a hypertoniának renovascularis komponense van. Anticoncipensek, furosemid és aminoglycosidák együttes adagolásának nephrotoxicitása különösen fokozott.

Jelen panaszok: az acut vesebetegségek kifejezett panaszokkal járnak, így felismerésük könnyű (láz, fájdalom, görcsök).

Az idült vesebetegek zöme általában semmi panaszt és tünetet

Dr. Domán József
Szent Margit Kórház
II. Belgyógyászati Osztály
1032 Budapest, Bécsi út 132.